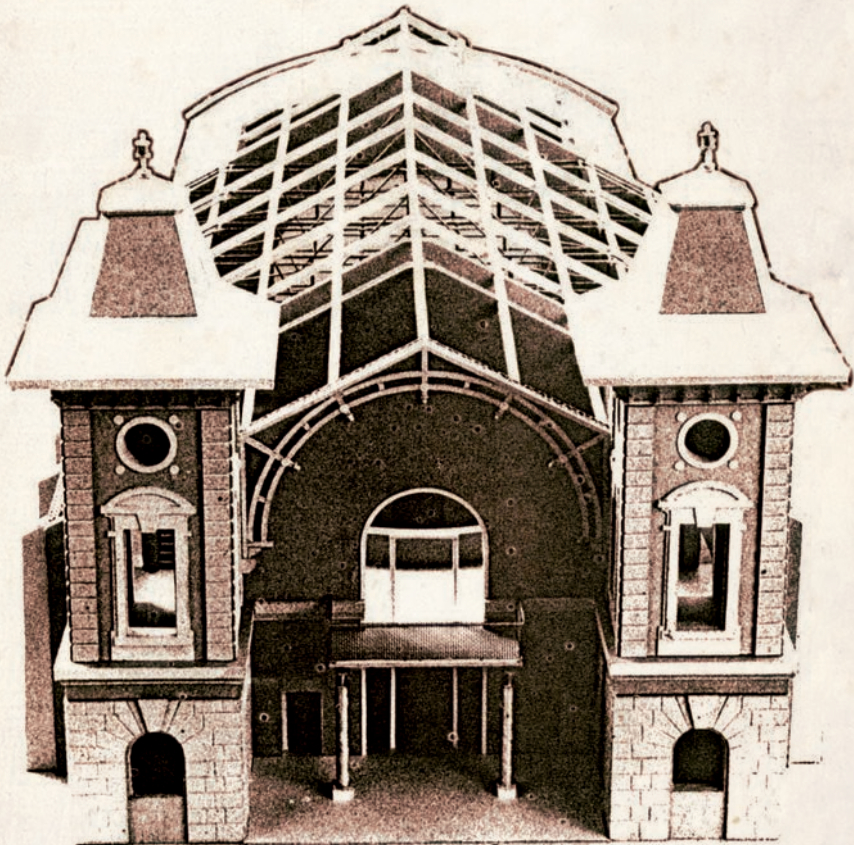

Divadlo
aréna

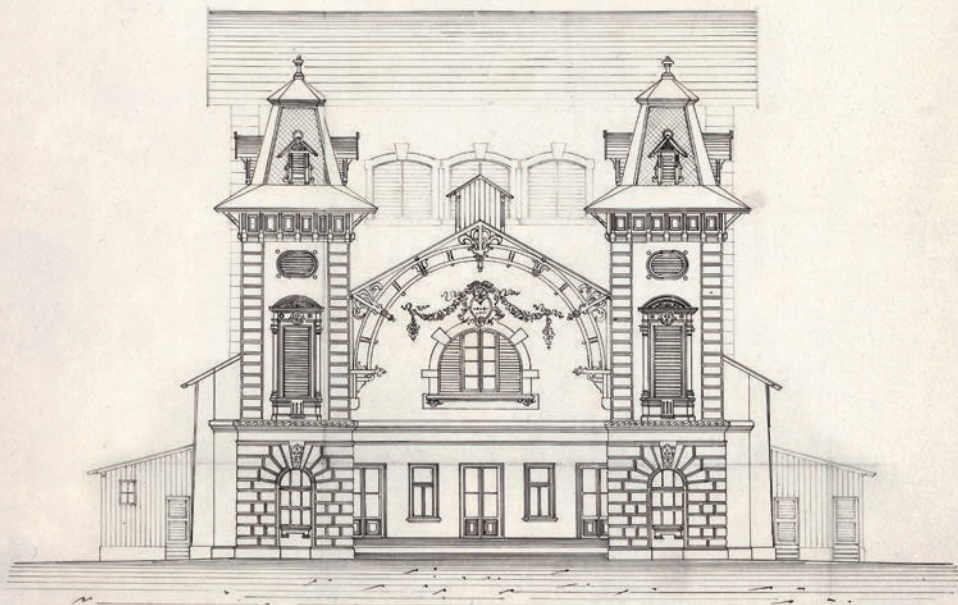

1992–2002

Na pravom brehu Dunaja, na petržalskej strane, stojí zaujímavá budova s dvoma vežami, ktorá patrí k najstarším divadlám v Bratislave. Na jej mieste pôvodne stálo nekryté drevené letné divadlo, ktoré tu dal postaviť v roku 1828 vtedajší riaditeľ mestského divadla v Bratislave Johan August Stöger (vlastným menom Johan August Althaller). Otvorili ju predstavením *Graf von Waltron* od Möllera v júli 1828. Počas nediel a sviatkov sa v ňom konali kultúrne podujatia. V roku 1842 na Pálfiových pozemkoch v Petržalke postavili novú arénu tzv. Maďarskú národnú arénu alebo Pálfiovské letné divadlo, v ktorom hrávala maďarská divadelná spoločnosť G. Feketeho. Podľa záznamu v kronike Divadla Aréna sa na predstavení, konanom pri príležitosti otvorenia krajinského uhorského snemu v Bratislave, zúčastnil v roku 1839 aj cisár Ferdinand V. Divadlo poskytovalo obyvateľom Bratislavy nezabudnuteľné kultúrne zážitky a keďže malo podobu amfiteátra, dostalo názov „Aréna“. Až v roku 1899 bola postavená nová budova v eklektickom štýle, ktorá svoju podobu prakticky až dodnes nezmenila. Záujem o prestavbu Arény mal aj rodák z Bratislavy Karl Hayböck, no so svojim projektom neuspel a divadlo postavili podľa návrhov Emila Tabakovitsa, ktorý bol autorom projektu aj pre výstavbu podobného divadla v Rumunskom Arade, ktoré malo tiež dve veže a stalo sa vzorom pre stavbu bratislavskej arény. Prvé predstavenie v tejto budove sa odohralo v deň slávnostného otvorenia divadla 1. júna 1900. Pri budove Arény bol postavený aj domček správcu a vodná veža, ktoré sa zachovali a stoja tu do dnešných dní.

Bratislavčania, ale aj iní návštevníci divadla, tu mohli vidieť predstavenia viacerých maďarských, rakúskych a nemeckých divadelných spoločností. Pravidelne tu hrávalo aj dnes populárne viedenské divadlo *Theater an der Wien*. Zahral si tu aj známy mím a komik Eduard Klisching. Niekoľko sezón ako mladý herec odohral v Aréne aj divadelný režisér Max Reinhardt.

Divadlo plnilo úlohu kultúrnej inštitúcie až do konca druhej svetovej vojny. Potom sa budova divadla premenila na sklad kulís Slovenského národného divadla, neskôr ju na podobný účel využívala aj Slovenská televízia a budova počas tohto obdobia nečinnosti chátrala.

Projekt Divadla Aréna od Emila Tabakovitsa

Až po návrate slovenského míma Milana Sládka z exilu, nastalo nové obdobie postupného rozkvetu divadla. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky dňa 1. januára 1992 zriadilo Divadlo Aréna, Medzinárodný inštitút pohybového divadla. Dňa 1. marca 1992 bol poverený dočasným vedením Divadla Aréna Ľubomír Feldek. Potom bol za umeleckého riaditeľa menovaný Milan Sládek. V prechodnom období počas odchodu Milana Sládka bol poverený vedením Vladimír Gráf. V prvých rokoch malo divadlo svoje kancelárske priestory na Križkovej ulici číslo 9 v Bratislave. Fyzické prevzatie objektu na Viedenskej ceste číslo 10 od Slovenskej televízie v zmysle dohody z roku 1992 sa uskutočnilo až v roku 1994. Všetky práce sa vykonali tak, aby objekt vyhovoval bezpečnostným a požiarnym predpisom a bol pripravený na rekonštrukciu. Do objektu unimo-buniek v areáli na Viedenskej ceste 10 sa presťahovalo aj Divadlo Aréna z Križkovej ulice.

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bratislava 31. decembra 1991

Číslo: MK - 2705/1991 - 1

Z r i a d o v a c i a l i s t i n a

Divadla ARÉNA, medzinárodného inštitútu pohybového divadla

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky podľa § 28 zákona SNR č. 592/1990 Zb, o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky so súhlasom Ministerstva financií Slovenskej republiky

z r i a d u j e

1. januárom 1992 Divadlo ARÉNA, medzinárodný inštitút pohybového divadla /ďalej len "ARÉNA"/ so sídlom v Bratislave.

Jeho identifikačné číslo je: 30777810.

Vymedzenie základného účelu a predmetu činnosti:

Aréna sa prezentuje predstaveniami pre mladého a dospelého diváka. Vytvára a zúčastňuje sa na divadelných projektoch, ktoré budú komponované formami pohybového divadla, a to v spolupráci s jednotlivcami alebo organizáciami v ČSFR a v zahraničí.

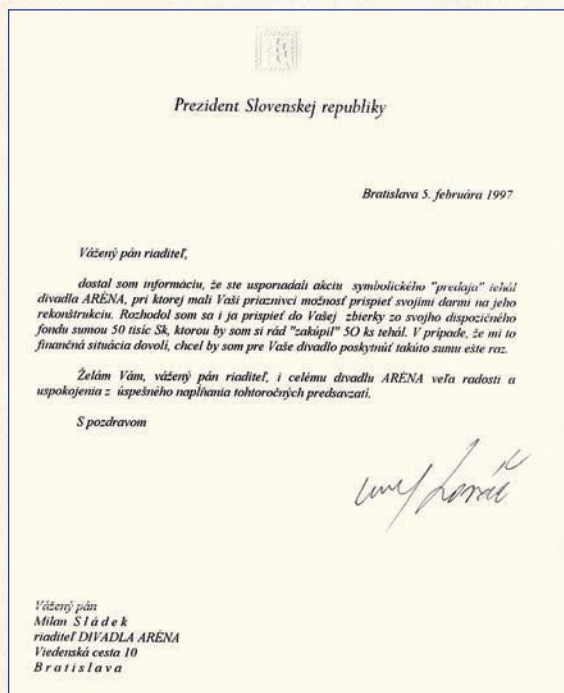
Aréna vedecky spracováva históriu i súčasnosť pohybového divadla so špeciálnym zameraním na európske divadlo.

Aréna vychováva mladú generáciu tvorivých umelcov, ktorých ťažiskom činnosti bude pohybové divadlo.

Zriaďovacia listina Divadla Aréna

Divadlo Aréna bolo zriadené ako príspevková organizácia čiastočne napojená na štátny rozpočet. V roku 1996 bolo divadlo preradené pod novozriadenú organizáciu Bratislavské štátne kultúrne centrum. K 31. marcu 1999 bolo centrum zrušené a priamym nadriadeným divadla sa do 31. marca 2002 stal Krajský úrad v Bratislave. Od 1. apríla 2002 prešlo divadlo do zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, čo pre fungovanie divadla znamená, že menovanie aj odvolávanie riaditeľa divadla patrí do kompetencií predsedu Bratislavského samosprávneho kraja.

V roku 1994 založil riaditeľ Milan Sládek Nadáciu za obnovenie Divadla Aréna a akciu „Tehličky“, do ktorej okrem iných prispeli aj vtedajší prezident Slovenskej republiky Michal Kováč, minister kultúry Ivan Hudec a starosta miestnej časti Petržalka Vladimír Bajan.

Postupne došlo k čiastočnému zrekonštruovaniu divadla. Prvou premiérou bola pantomíma, muzikál *Grand Pierot*, ktorá mala svoju premiéru 31. januára 1997 v Istropolise, nakoľko Divadlo Aréna bolo ešte v rekonštrukcii.

DIVADLO ARÉNA, BRATISLAVA
MILAN SLÁDEK

GRAND PIERROT

MILAN SLÁDEK - LUBOMÍR FELDEK
HUDBA: VAŠO PATEJDL

SCÉNOGRAFIA: SVETOZÁR ILAVSKÝ
KOSTÝMY: JÁN KOCMAN

ĎALEJ ÚČINKUJÚ: JURAJ BENČIK, LENKA FILLNEROVÁ,
JÁN GONŠČÁK, RADOMÍR MILIČ, EVA OLEXIKOVÁ,
ZUZANA ŠEBESTOVÁ, HENRICH ŠIŠKA, VĚRA WALDHANSOVÁ,
PETER TABÁČEK, FRANTIŠEK TROCHTA

RÉŽIA: MILAN SLÁDEK

PREMIÉRA: 31. JANUÁRA 1997 O 19. HODINE VO VEĽKEJ SÁLE ISTROPOLISU,
TRNAVSKÉ MYTO, BRATISLAVA
PREDPREDAJ: V POKLADNI ISTROPOLISU, OD 20.12.1996
TEL.: 526 49 39, OTVORENÉ OD 11.00 - 19.30 HOD.

DIVADLO ARÉNA, riaditeľ MILAN SLÁDEK, Viedenská cesta 10, 851 01 Bratislava, tel.: 846 875, tel./ fax: 846 864

Počas tohto provizória museli herci nacvičovať vystúpenia v priestoroch Spoločenského domu Cultus Darnica a v baletnej sále Štátneho konzervatória v Bratislave. Záverečná fáza skúšobného procesu prebiehala v Spoločenskom dome Nivy. Postupne nasledovali ďalšie inscenácie pre dospelých aj deti (*Dar, Carmen, Apocalyptica, Opera za tri groše, UBU, Robinson, O divnej čiapke...*) a hostujúce predstavenia na zahraničných scénach. V rokoch 1996 až 2002 sa tu každoročne organizoval medzinárodný pantomimický festival Kaukliar. Bratislavský festival Kaukliar nadväzoval na kolínsky festival Gaukler, ktorý Milan Sládek inicioval vo svojom predchádzajúcom pôsobisku v Kolíne nad Rýnom. Jeho cieľom bolo poukázať na odlišnosti pohybového nonverbálneho divadla v jednotlivých štátoch. Okrem pantomimických vystúpení boli predvedené i tradičné tanečné a divadelné formy rôznych kultúr. Divadlo Aréna sa stalo v tom čase jediným výlučne pantomimickým divadlom v Európe. Posledný siedmy ročník festivalu bol zároveň aj jeho záverečným a po odchode Milana Sládka sa končí aj obdobie pantomimickej Arény.

V roku 2002 bol vymenovaný za riaditeľa slovenský herec Juraj Kukura. Počas jeho vedenia dostalo divadlo koncept multizárovej scény, ktorej dominuje súčasná i klasická činohra so zreteľom na aktuálnosť témy, autorské projekty, muzikály a rozprávky. Divadlo Aréna sa v súčasnosti profiluje ako divadlo aktuálnych tém, kritického pohľadu, modernej formy a historicko-politického kontextu. Dáva priestor vzniku nových pôvodných hier na objednávku divadla. Divadlo Aréna sa zúčastňuje na mnohých domácich i medzinárodných festivaloch. Mnohé inscenácie boli ocenené za najlepšie herecké výkony, réžiu a objav sezóny.

Divadlo Aréna s Univerzitou Komenského v Bratislave organizuje každý rok výnimočný projekt Detskú Univerzitu Komenského. Počas letných prázdnin sa môžu deti z celého Slovenska „zahrať“ na vysokoškolských študentov. Prednášky vychádzajú aj v knižnej podobe aby sa k nim dostalo čo najviac záujemcov, a od roku 2012 pribudla aj možnosť online štúdia.

Fotografia z predstavenia *Kráľ Ubu*

CAR MEN

Milan Sládek - Isidoro Fernandez
Hudba ♦ Music Henrich Leško

Mime comedy by
Milan Sládek

Premiéra 29. a 30. marca 2000 o 19.06 hod.

Kostýmy ♦ Costumes Ursula Peters

Réžia ♦ Directed by Milan Sládek

Vstupenky: pokladňa Divadla Aréna, tel./fax: 07/622 46 875;

pokladňa PKO, Hviezdoslavovo nám. 24, Bratislava;

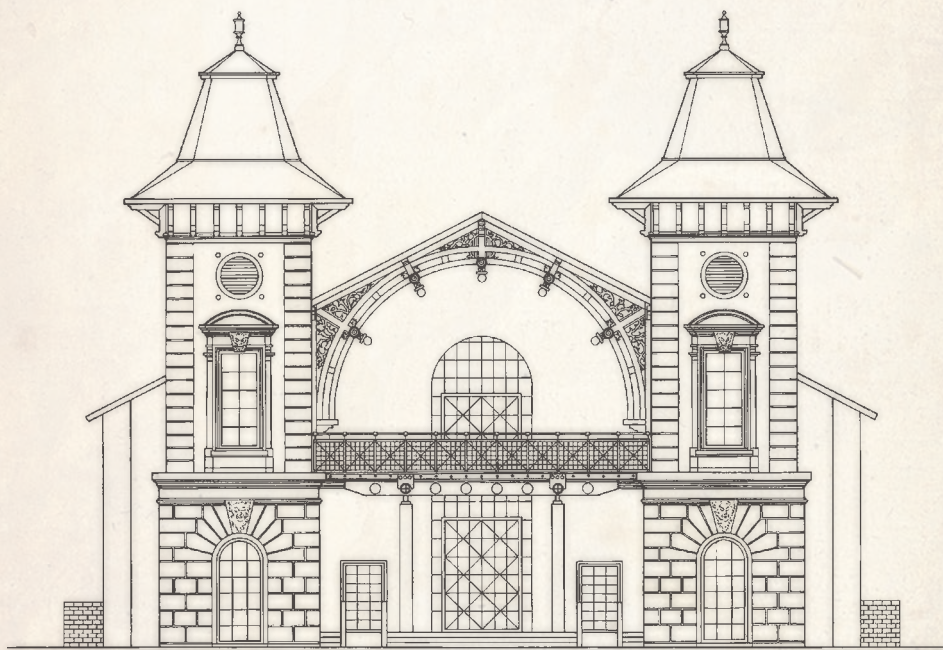
CD ŠOPA, Internát J. Hronea, Bernoláková 1, Bratislava;

Dr. Horák, Medená 19, Bratislava; všetky pobočky CK Satur.

foto © Ctibor Bachratý

Divadlo Aréna, Viedenská cesta 10, 851 01 Bratislava, tel./fax: ++421 7 622 46 875
e-mail: milan.sladek@ba.sknet.sk, www.milan-sladek.sk

design blackandwhite

Zdroje fotografií a dokumentov:

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v Bratislave, Divadlo Aréna
Archív mesta Bratislavy, Zbierka máp a plánov

